

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-VI.431.2.26.2019.CW

Warszawa, 04 lipca 2019 r.

Pani Monika Krzemieniewska
Kierownik
Centrum Pomocy Socjalnej
w Sokołowie Podlaskim
ul. Wolności 26
08-300 Sokołów Podlaski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U z 2017 r. poz. 2234, z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych MUW na rok 2019, pracownicy Oddziału do spraw Nadzoru Świadczeń w Wydziale Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie pani xxx – starszy inspektor wojewódzki i pani xxx – starszy inspektor wojewódzki, w dniach 15 - 17 maja 2019 roku przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim.

Przedmiot kontroli obejmował sprawdzenie sposobu realizacji przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci¹, w zakresie ustalania uprawnień do świadczenia wychowawczego. Kontrolą objęto okres od dnia 1 sierpnia 2017 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. 15 maja 2019 r.

Za okres objęty kontrolą, Wojewoda Mazowiecki **pozytywnie** ocenił działania Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim w zakresie sposobu organizacji zadania oraz **pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień** ocenił działania w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń wychowawczych.

1. Organizacja realizacji zadania

Do realizacji zadań z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Burmistrz Miasta Sokołów Podlaski Zarządzeniem nr 55/2016 z dnia 24 lutego 2016 r. wyznaczył Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim.

¹ Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134, z późn. zm.) zwana dalej ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci lub ustawą

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani Monika Krzemieniewska, zatrudniona od 1 sierpnia 1995 r. na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, pełniąca funkcję kierownika Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim od 24 lutego 2016 r. Zastępcą kierownika jednostki jest Pani Hanna Domańska, zatrudniona od 4 maja 2004 r. na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, pełniąca funkcję zastępcy od 1 kwietnia 2016 r. Obsługą finansową CPS zajmuje się główna Księgowa Pani xxx, zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę, od 1 marca 1992 r.

Realizacja zadań z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci określona została w regulaminie organizacyjnym wprowadzonym Zarządzeniem Nr 04/2011 Kierownika Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim z dnia 17 maja 2011 r. (zmiany wprowadzono Zarządzeniem Nr 11/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. i Zarządzeniem Nr 5/2016 z dnia 17 marca 2016 r. Kierownika CPS w Sokołowie Podlaskim). W strukturze organizacyjnej CPS wyodrębniono sekcję świadczeń rodzinnych, w ramach której realizowane są zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych i funduszu alimentacyjnego.

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań z ustawy zajmowały się nw. osoby:

1. Pani jako kierownik, Zarządzeniem Burmistrza Miasta nr 55/2016 z dnia 24 lutego 2016 r. upoważniona do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych,
2. Hanna Domańska – zastępca kierownika, Zarządzeniem Burmistrza Miasta Nr 78/2016 z dnia 31 marca 2016 r. upoważniona do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych,
3. xxx – kierownik sekcji świadczeń rodzinnych, Zarządzeniem Burmistrza Miasta Nr 77/2016 z dnia 31 marca 2016 r. upoważniona do prowadzenia postępowań z wyłączeniem wydawania decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych,
4. xxx – starszy referent, Zarządzeniem Burmistrza Miasta Nr 80/2016 z 31 marca 2016 r. upoważniona do prowadzenia postępowań z wyłączeniem wydawania decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych,
5. xxx – starszy referent, Zarządzeniem Nr 76/2016 z dnia 31 marca 2016 r. upoważniona przez Burmistrza Miasta do prowadzenia postępowań z wyłączeniem wydawania decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych,
6. xxx – pomoc administracyjna, Zarządzeniem Burmistrza Miasta Nr 30/2018 z dnia 8 lutego 2018 r. upoważniona do prowadzenia postępowań z wyłączeniem wydawania decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych (na okres zastępstwa),
7. xxx – starszy referent, Zarządzeniem Burmistrza Miasta Nr 74/2016 z dnia 31 marca 2016 r. upoważniona do prowadzenia postępowań z wyłączeniem wydawania decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych,
8. xxx – starszy referent, Zarządzeniem Burmistrza Miasta Nr 79/2016 z dnia 31 marca 2016 r. upoważniony do prowadzenia postępowań z wyłączeniem wydawania decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych,
9. xxx – starszy referent, Zarządzeniem Burmistrza Miasta Nr 75/2016 z dnia 31 marca 2016 r. upoważniona do prowadzenia postępowań z wyłączeniem wydawania decyzji,

10. xxx – pomoc administracyjna, Zarządzeniem Burmistrza Miasta Nr 151/2018 z dnia 3 października 2018 r. upoważniona do prowadzenia postępowań z wyłączeniem wydawania decyzji.

Zadania z zakresu ustawy zostały zawarte w zakresach obowiązków pracowników wym. pod poz. 4, 5, 6, 10. Natomiast osobom wym. pod poz. 3, 7, 8, 9 kierownik jednostki powierzał okresowo wykonywanie dodatkowych zadań związanych z realizacją ustawy oraz przyznawał za ten okres dodatek specjalny.

Należy zaznaczyć, że upoważnienia dla osób realizujących zadania objęte kontrolą zostały wydane na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

2. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia wychowawczego i jego wypłacania.

W okresie podlegającym kontroli do Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim wpłynęło 3195 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym 1667 wniosków na okres świadczeniowy 2017/2018, 1528 wniosków na okres świadczeniowy 2018/2019. Jednostka wydała łącznie 3288 decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych, w tym 1728 na okres świadczeniowy 2017/2018 i 1560 decyzji na okres świadczeniowy 2018/2019. W 2880 przypadkach wydano decyzje przyznające prawo do świadczenia wychowawczego, w 123 – decyzje przyznające/odmawiające, w 88 – decyzje odmawiające prawa do świadczenia wychowawczego, w 157 decyzje uchylające, w 40 decyzje żądających zwrotu nienależnie pobranego świadczenia. Na dzień kontroli świadczenie wychowawcze pobierało 1349 rodzin, w tym 521 na pierwsze dziecko.

W bieżącym okresie świadczeniowym do jednostki kontrolowanej wpłynęło 19 wniosków, w których w związku z art. 11 ustawy należało wystąpić z zapytaniem, czy w tych sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Sprawdzono 5² wniosków pod kątem ich kompletności i prawidłowości wypełnienia z uwzględnieniem części II.2 wniosku odnoszącej się do przebywania lub nieprzebywania członka rodziny poza granicami kraju.

Wnioski opatrzone były pieczęcią wpływu z datą, podpisem osoby przyjmującej wniosek i liczbą z dziennika korespondencji, w którym rejestruje się pisma przychodzące. Były poprawnie wypełnione, zweryfikowane w rejestrach publicznych, uzupełniono informacje dotyczące osoby przebywającej za granicą łącznie z nazwą i adresem pracodawcy. W ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku wraz z dokumentami przekazano je do Wojewody Mazowieckiego na podstawie art. 16 ust. 1 lub art. 16 ust. 2 ustawy, z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm., dalej kpa). Wnioskodawcy otrzymali do wiadomości pismo o przekazaniu ich wniosków wraz z załącznikami do rozpatrzenia przez organ właściwy w tych sprawach. W 2³ sprawach Wojewoda wydał decyzje o przyznaniu świadczenia wychowawczego, natomiast pozostałe 3 sprawy oczekują na rozpatrzenie.

Kontroli poddano losowo wybrane akta 26⁴ spraw z okresu podlegającego kontroli zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej wraz z wymaganą dokumentacją, w tym 12 spraw

² 4507 z dnia 14.08.2018 r., 4687 z dnia 27.08.2018 r., 4575 z dnia 24.08.2018 r., 3654 z dnia 06.08.2018 r., 704 z 25.02.2019 r.

³ z wniosków Nr 4507 z dnia 14.08.2018 r., Nr 4687 z dnia 27.08.2018 r.

⁴ ŚW.4828.1675.17 z dnia 15.11.2017 r., ŚW.4828.1710.17 z 17.11.2017 r., ŚW.4828.819.18 z 21.09.2018 r., ŚW.4828.1156.17 z 03.10.2017 r., ŚW.4828.1537.18 z 09.11.2018 r., ŚW.4828.654.17.17 z 15.09.2017 r., ŚW.4828.1183.17. z 04.10.2017 r., ŚW.4828.898.18 z 26.09.2018 r.,

z uwzględnieniem kryterium dochodowego. Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do świadczenia wychowawczego, terminowości wydania decyzji i wypłaty świadczenia oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie przyznania świadczenia wychowawczego.

W każdym przypadku postępowanie w sprawach o świadczenie wychowawcze zostało wszczęte przez organ na wniosek, który zawierał informacje określone w § 2 pkt 1-8 rozporządzenia Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. poz. 1465).

Wszystkie wnioski wypełnione były prawidłowo, nie stwierdzono błędów, ani braków formalnych wniosków. Wnioski opatrzone zostały pieczęcią i datą wpływu, podpisem pracownika przyjmującego wniosek oraz numerem z liczby dziennika korespondencji, w którym rejestrowane są pisma przychodzące. Do wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko wnioskujący dołączyli wymagane prawem zaświadczenia, oświadczenia lub inne dokumenty niezbędne do podjęcia decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego. Niezależnie od dokumentów dołączonych przez wnioskodawców jednostka kontrolowana samodzielnie pozyskiwała informacje o dochodach, wysokości składek na ubezpieczenie społeczne, wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne i należnych podatkach wnioskodawców i członków ich rodzin za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Emp@tia zgodnie z wymogami art. 17 ust. 1 ustawy. Ustalono, że Centrum weryfikowało dane rodziny w rejestrze PESEL i CBB.

We wszystkich skontrolowanych przypadkach, świadczenie wychowawcze przyznano matce lub ojcu spełniającym warunki określone w art. 1 ustawy, w związku z art. 4 ust. 2 i 3 ustawy.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 3 ustawy, tj. 800 zł. Świadczenia przyznawano w prawidłowej wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko, bądź w wysokości niższej przysługującej za niepełny miesiąc, stosownie do art. 5 ust. 1 i 2 cyt. ustawy.

W 12 skontrolowanych sprawach, w których wnioskodawcy ubiegali się o przyznanie świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, dochód rodziny stanowiący podstawę do przyznania lub odmowy przyznania prawa do świadczenia wychowawczego został prawidłowo ustalony. W jednej sprawie na wniosek strony, na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy wydano decyzję ŚW.4828.1710.17 z 17.11.2017 r., którą uchylono własną decyzją przyznającą prawo do świadczenia na pierwsze dziecko z uwagi na zmianę sytuacji dochodowej rodziny, w związku z uzyskaniem dochodu i przekroczeniem kryterium uprawniającego do pobierania świadczenia, o którym mowa w art. 5 ust. 4 ustawy, tj. 800 zł.

ŚW.4828.184.18 z 12.06.2018r., ŚW.4828.787.18 z 21.09.2018 r., ŚW.4828.1009.18 z 02.10.2018 r., ŚW.4828.1429.17 z 16.10.2017 r., ŚW.4828.547.17 z 15.09.2017 r., ŚW.4828.1303.18 z 16.10.2018 r., ŚW.4828.1060.17 z 28.09.2017 r., ŚW.4828.163.19 z 24.04.2019 r., ŚW.4828.705.18 z 18.09.2018 r., ŚW.4828.1528.17 z 26.10.2017 r., ŚW.4828.103.19 z 19.02.2019 r., ŚW.4828.545.18 z 07.09.2018 r., ŚW.4828.582.17 z 15.09.2017 r., ŚW.4828.535.17 z 28.08.2017 r., ŚW.4828.262.18 z 03.08.2018 r., ŚW.4828.132.18 z 18.04.2018 r., ŚW.4828.388.18 z 24.08.2018 r., ŚW.4828.352.17 z 28.08.2017 r.

W 4⁵ z 26 skontrolowanych spraw, przyznano świadczenie na krótszy okres z uwagi na urodzenie dziecka bądź ukończenie przez dziecko 18. roku życia. W 1⁶ przypadku świadczenie przyznano na drugie dziecko do końca miesiąca, w którym pierwsze dziecko ukończyło 18 lat. Organ prawidłowo ustalał kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnożono przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługiwało, zgodnie z wymogami art. 5 ust. 2 ustawy.

W żadnej ze spraw poddanych kontroli nie odnotowano przypadku umieszczenia członka rodziny w pieczy zastępczej oraz dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, jak również opieki naprzemiennej obydwojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub rozłączeniu.

Decyzje administracyjne w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia wychowawczego zostały wydane przez osoby posiadające upoważnienie Burmistrza Miasta Sokołów Podlaski w tym przedmiocie. Zawierały one elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 – Kodeks postępowania administracyjnego. Decyzje zawierały oznaczenie organu właściwego, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie prawne i faktyczne. Wyjątek stanowi 14⁷ decyzji orzekających o przyznaniu świadczenia wychowawczego, w których prawo do nabycia tych uprawnień nie było uzależnione od dochodu. Wskazane decyzje nie spełniają wymagań postępowania administracyjnego ponieważ uchybiono zasadom określonym w art. 107 § 3 Kpa. Uzasadnienie decyzji, poza wskazaniem i wyjaśnieniem podstawy prawnej rozstrzygnięcia, ma wyjaśniać stronie jakimi przesłankami kierował się organ przy załatwianiu sprawy. Na organie administracji publicznej spoczywa obowiązek należytego uzasadnienia (faktycznego i prawnego) decyzji administracyjnej. Nieuzasadnienie decyzji w sposób właściwy narusza podstawowe zasady postępowania administracyjnego. Na podstawie art. 107 § 4 kodeksu postępowania administracyjnego organ może odstąpić od uzasadnienia decyzji administracyjnej w sytuacji, gdy uwzględnia ona w całości żądania strony. W takim przypadku w podstawie prawnej decyzji należy wskazać ten przepis, a w uzasadnieniu decyzji przywołać jego pełną treść. Organ nie skorzystał z tej możliwości.

Skontrolowane decyzje zawierały pouczenie o prawie, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz informację o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a kpa. W pouczeniu znalazły się również informacje dla strony o konieczności zgłaszania wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczenia, zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, sposobie ustalania wysokości świadczenia przysługującego za niepełny miesiąc, skutkach niepodjęcia świadczenia przez trzy kolejne miesiące.

Poddane kontroli decyzje w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia wychowawczego zawierały informację o terminie i formie wypłaty świadczenia.

⁵ŚW.4828.163.19 z 24.04.2019 r., ŚW.4828.132.18 z 18.04.2018 r., ŚW.4828.819.18 z 21.09.2018 r., ŚW.4828.1429.17 z 16.10.2017 r.

⁶ ŚW.4828.1528.17 z 26.10.2017 r.

⁷ ŚW.4828.132.18 z 18.04.2018 r., ŚW.4828.388.18. z 24.08.2018 r., ŚW.4828.352.17 z 28.08.2017 r., ŚW.4828.1528.17 z 26.10.2017 r., ŚW.4828.103.19 z 19.02.2019 r., ŚW.4828.1060.17 z 28.09.2019 r., ŚW.4828.163.19 z 24.04.2019 r., ŚW.4828.547.17 z 15.09.2017 r., ŚW.4828.1303.18 z 16.10.2018 r., ŚW.4828.705.18 z 18.09.2018 r., ŚW.4828.545.18 z 07.09.2018 r., ŚW.4828.582.17 z 15.09.2017 r., ŚW.4828.353.17. z 28.08.2017 r., ŚW.4828.262.18 z 03.08.2018 r.

Wszystkie decyzje doręczono prawidłowo. Fakt odbioru decyzji został potwierdzony podpisem strony wraz z datą na kopii decyzji lub na zwrotnym potwierdzeniu odbioru znajdującym się w aktach sprawy.

Analiza wypłat świadczeń wychowawczych za okres objęty kontrolą wykazała, że świadczenia we wszystkich przypadkach wypłacano zgodnie z terminem, wysokością i formą wypłaty wskazanymi w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych jak również w terminach wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani jako kierownik Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim oraz pracownicy merytoryczni realizujący kontrolowane zagadnienia.

W związku z wejściem w życie od 1 lipca 2019 r. ustawy z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 924), która wprowadziła rezygnację z wydawania przez organ właściwy decyzji administracyjnych w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia wychowawczego, odstępuje się od wydawania zaleceń pokontrolnych dotyczących stwierdzonych uchybień.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Karpińska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Bogusław Karakula
Burmistrz Sokołowa Podlaskiego